

8. juni 1983

## ERKLÆRING VED OMDANNELSE AV REGJERINGEN

Herr President,

Stortingsgruppene for de tre partier som ved sin erklæring av 18. september 1981 stadfestet det parlamentariske grunnlag for regjeringen, er blitt enige om en omdannelse av regjeringen til en flertallsregjering av de tre samarbeidende partier. Det er skjedd ved den utnevnelse av statsråder fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet som presidenten nettopp refererte.

Regjeringen vil føre videre en politikk bygget på de tre partiers felles innstilling til langtidsprogrammet for inneværende stortingsperiode og de tre partiers programmer. På dette grunnlag vil kristne grunnverdier og våre nasjonale, kulturelle og demokratiske tradisjoner være retningsgivende for politikken.

Regjeringen vil spesielt henvise til Fellesinnstillingens markering av:

- Respekt for menneskeverd og liv.
- Rettssikkerhet og tillit til det enkelte menneske.
- Ansvarlig ressursforvaltning og vern om natur og miljø.
- Global utjevning og økt hjelp til fattige land.
- Fred, sikkerhet og gjensidig nedrustning.
- Arbeid for alle.
- Sosial utjevning og trygghet.
- Styrking av ekteskapets og familiens stilling.
- Spredning av makt og eiendom og respekt for vårt blandingsøkonomiske system.
- Bedre vilkår for næringslivet.
- Aktiv kamp mot prisstigning.
- Tiltak for å oppmuntre til økt initiativ og innsatsvilje.
- Aktiv distriktpolitikk for å skape trygghet for arbeidsplasser og bosetting.
- Bedre boligpolitikk med vekt på rimelige boustgifter.
- Likeverdige utdanningstilbud for alle.

Regjeringserklæringen av 15. oktober 1981 ble utformet med basis i de tre partiers felles innstilling av juni 1981 og deres erklæring om regjeringssituasjonen av 18. september samme år. Imidlertid medfører omdannelsen av Regjeringen til en trepartiregjering og den tid som er gått at det er naturlig å legge frem en ny erklæring om viktige mål for Regjeringens arbeide.

I den urolige verdenssituasjonen er det av særlig betydning å kunne stadfeste at Regjeringens utenriks-, sikkerhets- og forsvarspolitik ligger fast. Det aktive arbeid for avspenning, rustningskontroll og balansert nedrustning vil bli ført videre. Det må fortsatt gis omfattende og effektiv bistand til de fattige land, og arbeides aktivt med ny økonomisk verdensorden.

Det er et hovedmål for Regjeringen å trygge grunnlaget for velferdsstaten og sysselsettingen både på kort og lengre sikt. For å oppnå dette, er det avgjørende at prisstigningen blir redusert ytterligere, slik at den ikke blir sterkere enn gjennomsnittet for de land vi konkurrerer med, og slik at landets konkurransevne opprettholdes og helst styrkes. Målet å dempe pris- og kostnadsveksten blir derfor et avgjørende hensyn ved utformingen av finanspolitikken og kredittpolitikken. Konkurransen vil være av grunnleggende betydning i arbeidet for å begrense prisstigningen og stimulere til effektivitet i produksjonen av varer og tjenester.

Prognosene for oljeinntektene i årene fremover er meget usikre. Det vil derfor innebære betydelig risiko for vår økonomiske handlefrihet, om vår nasjonale økonomi i stigende grad gjøres avhengig av inntektene fra oljevirkksomheten. Regjeringen vil derfor legge stor vekt på at balansen for "fastlands-Norge" ikke ytterligere svekkes.

Inntil det har lyktes å gjenreise veksten i landets økonomi, er det nødvendig å legge stor vekt på å begrense stats- og trygdebudsjettets samlede utgifter og underskuddet før lånetransaksjoner for stats- og trygdebudsjettene sett under ett, korrigert for oljeskatter.

Som middel til å gjennomføre de samfunnsøkonomiske mål må det gjennomføres reelle lettelser i summen av direkte beskatning av personer og familier og bedriftsbeskatningen.

Ved lettelser i bedriftsbeskatningen legges det vekt på å stimulere nyskapning og egenkapitaldannelse. Utredningen av familiebeskatningen skjer så raskt som det saklig lar seg gjøre, med sikte på at omlegginger til beste for barnefamiliene kan innarbeides i forandringene i personbeskatningen også i resten av inneværende stortingsperiode.

Det legges vekt på at lettelser i beskatningen av personer bidrar til å minske inntektskrav og derved bremse kostnadsstigningen og lette situasjonen for arbeids- og næringslivet. Det legges videre vekt på at alle som betaler statskatt får en reduksjon i marginals-katten.

Under utformingen av skattepolitikken må det sørges for at denne, sammen med andre inntekter for kommuner og fylker, sikrer disse muligheter til å løse de oppgaver de er pålagt.

Penge- og kredittpolitikken, herunder statsbankenes virksomhet, utformes i sammenheng med finanspolitikken slik at den blir forenlig med målet om å dempe pris- og kostnadsstigningen. Rentepolitikken utformes under hensyntagen til rentens betydning for sparingen, for å regulere etterspørselen etter lån og dens betydning som kostnadsfaktor.

Det satses på å forbedre de generelle rammebetingelser for næringslivet fremfor den selektive støtte til enkeltbedrifter og spesielle bransjer. Derigjennom kan denne form for støtte og kapitaltilførselen til statsbedriftene bygges gradvis ned. Under dette arbeid må man også ta sikte på de nærings- og bosettingspolitiske mål, og at nødvendige omstillinger ikke skal volde uakseptable sosiale og sysselsettingsmessige problemer.

Distriktspolitiske hensyn vil stå sentralt ved utformingen av Regjeringens politikk. Gjennom en differensiert bruk av virkemidler må hovedtrekkene i vårt bosettingsmønster sikres.

Samferdselspolitikken vil legge vekt på å medvirke til effektive og rimelige transportmuligheter i alle deler av landet.

Det er et mål for Regjeringens boligpolitikk at alle skal kunne skaffe seg en bolig til en pris man kan makte. Boligbyggingen må fortsatt holdes på et høyt nivå.

Regjeringen legger vekt på å gi ungdommen gode muligheter for deltagelse og ansvar i samfunnet. I dette arbeid er det særlig viktig å sikre gode miljøer og tilfredsstillende muligheter for utdanning og arbeid.

Jordbruket skal være likestilt med andre grupper. Under vurderingen av og forhandlingene om hvilke inntekter jordbruket etter dette har krav på, behandles effektivitetsnormene og timetallet for årsverket i jordbruket i samsvar med forutsetningene i Innstilling S.nr. 293 (1976-77) og St.meld. nr. 14 for 1976-77 om landbrukspolitikken.

I en situasjon som tilsier en streng prioritering av utgiftene, må man tilgodese interesser og vilkår for svake grupper som de funksjonshemmede og de eldre.

Familien er en grunnleggende enhet i vårt samfunn. Sterke krefter i samfunnsutviklingen skaper økt press på familien. Man vil bygge videre på at ekteskapet er den samlivsform som er best egnet til å skape trygghet og gode oppvekstvilkår. Dette må være retningsgivende for økonomiske ordninger, lovgivning etc.

Arbeidet for likeverd og likestilling mellom kjønnene må føres videre. Arbeidsliv og utdanning må innrettes på dette. Det må skje en oppvurdering av omsorgsarbeidet i hjemmet. Ektefeller bør ha et reelt valg mellom omsorgsarbeid og yrkesarbeid.

Arbeidet for forenkling av lovgivning, forskrifter og regelverk fortsettes, med sikte på å skape mer oversiktlige forhold og større handlefrihet for enkeltmennesker, bedrifter, kommuner og fylker.

Under arbeidet med å sikre energiforsyningen vil det også bli lagt vekt på energiøkonomisering og bevaring av verneverdige vassdrag.

Regjeringen vil fortsette arbeidet med en omorganisering av statens deltakelse i petroleumsvirksomheten etter de retningslinjer som er trukket opp i Fellesinnstillingen av juni 1981. Behovet for å skille ut fra Statoil dets forvaltningsmessige funksjoner og dets funksjoner som oppkrever av inntekter fra andre til staten har en sentral plass i dette arbeid. Samtidig må man dra full nytte av selskapets kvalifikasjoner og kapasitet til å løse tekniske og forretningsmessige oppgaver som oljeselskap.

Det legges vekt på en rimelig arbeidsfordeling mellom Statoil og de andre norske oljeselskaper, bl.a. for å bidra til å sikre et tilstrekkelig bredt norsk oljemiljø, med grunnlag i norske selskaper som konkurrerer med hverandre. Statoil må fortsatt spille en sentral rolle i den forretningsmessige del av oljevirksomheten, og ha interessante og viktige oppgaver også i fremtiden.

Et jevnt og moderat aktivitetsnivå vil være en rettesnor i oljepolitikken. Utviklingstempoet i lete- og utforskningsvirksomheten opprettholdes slik at man sikrer seg handlefrihet i utbyggingspolitikken og en tilfredsstillende produksjonsutvikling. Ved vurderingen av investeringstempoet på kontinentalsokkelen legges det vekt på jevn sysselsetting i oljetilknyttet industri.

Regjeringen legger stor vekt på at forholdene blir lagt til rette for at norske bedrifter kan oppnå en høy andel av leveransene til oljevirksomheten. For å begrense kostnadsstigningen og stimulere til styrkelse av norske bedrifters konkurransevne, vil leveranser til kontinentalsokkelen som hovedregel skje under konkurranse mellom norske og utenlandske leverandører.

Arbeidet for å motvirke proteksjonistiske tendenser i verdenshandelen og internasjonal skipsfart fortsetter.

Det bør legges økt vekt på norsk skipsfarts adgang til å delta i den pågående internasjonaliseringsprosessen. Skipsfartens konkurransevne søkes styrket også ved en bemanningspolitikk som utnytter mulighetene for å redusere kostnadene ved hjelp av effektive skip og høyt kvalifisert personell.

Viktige oppgaver i kulturpolitikken er å verne om kulturarven, støtte det skapende kunst- og kulturliv og stimulere kulturformidlingen over hele landet. Det legges vekt på kulturtilbudene i nærmiljø og lokalsamfunn.

NRK vil fortsatt være den sentrale institusjon for kringkasting i Norge. Distriktskontorenes rolle styrkes i årene

som kommer. Reformarbeidet med sikte på valgfrihet og mangfoldighet i radio og TV fortsettes. Regjeringen vil se positivt på engasjement fra andre enn staten i nærradio og utbygging og drift av kabel-TV. En ny landsomfattende TV-kanal utredes.

Skolen skal bidra til å fremme de sentrale ideer i vårt samfunn: de kristne grunnverdier, toleranse og åndsfrihet. Skolen skal være til hjelp for foreldrene i deres oppdragergjerning. Det er sentrale mål i skolepolitikken å gi alle elever et likeverdig tilbud, stimulere til individuell utvikling av evner og anlegg og oppdra dem til medmenneskelig ansvar og solidaritet.

Arbeidet med å gi Den norske kirke større frihet og større anledning til egne prioriteringer i økonomiske spørsmål føres videre med basis i Stortingets behandling av stat/kirke-meldingen.

Arbeidet med å begrense alkohol- og narkotikamisbruk gis fortsatt høy prioritet.

Alle de deltagende partier står fritt til å arbeide videre for sitt syn på abortsaken.

Med hensyn til saksområder som ikke er nevnt i denne erklæring, og utdypning av retningslinjene foran, henvises til de dokumenter som er nevnt foran.

Det er en viktig milepel i utviklingen av samarbeids- holdninger i norsk politikk som er passert når det nå har lyktes å danne en flertallsregjering gjennom samarbeid mellom tre partier. Regjeringen vil søke å utvikle samarbeidstanken videre, gjennom et best mulig samarbeid med alle partier i Stortinget, og med alle grupper i vårt samfunn. Vi er så heldige å leve i et samfunn der enigheten om hovedmålene er stor. Regjeringen vil gjøre sitt til at dette kan slå igjennom også i praktisk politikk.